

WIADOMOŚCI SIS - WARSZAWA 21 LISTOPADA 1989.

WROCLAW-WARSZAWA. W imieniu Solidarności Polsko-Czechosłowackiej Mirosław Jasiński i Zbigniew Janas wydali następujący apel:

Czechosłowacja przeżywa obecnie dramatyczne dni. Od 17 listopada, kiedy siły policyjne i wojsko brutalnie zaatakowały pokojową demonstrację studentów liczącą setki uczestników, trwają masowe protesty w całym kraju. Od poniedziałku strajkują uczelnie i szkoły średnie w Pradze, Bratysławie, Brnie i innych miastach. Strajkują instytucje kulturalne w Czechach i na Słowacji. Na 27 listopada zapowiedziany został 2-godzinny strajk generalny, który już poparło wiele zakładów pracy między innymi górnicy północnych Czech i Zagłębia Ostrowskiego. Apelujemy do wszystkich instytucji i organizacji w Polsce, a zwłaszcza do niezależnych organizacji studenckich i środowisk twórczych o poparcie naszych przyjaciół w Czechosłowacji w ich walce o reformy i demokrację. Wzywamy wszystkich członków i sympatyków Solidarności Polsko-Czechosłowackiej o podjęcie działań na rzecz akcji solidarnościowych. Dziś decydują się nie tylko dalsze losy i rozwój społeczny w Czechosłowacji, lecz również kształt przyszłych przyjacielskich stosunków między naszymi krajami. Nasza solidarność w takiej chwili stworzyć może ich najgłębsze podstawy."

ŁÓDŹ. Oświadczenie: Prezydium Regionalnej Komisji Organizacyjnej NSZZ "Solidarność" Ziemi Łódzkiej wyraża oburzenie w związku z brutalną interwencją milicji czechosłowackiej w dniu 17 listopada 1989 roku przeciwko pokojowej manifestacji w Pradze. Prezydium RKO NSZZ "Solidarność" wyraża solidarność z narodem czeskim i słowackim walczącym o demokrację. Jednocześnie prezydium RKO NSZZ "Solidarność" zawiadamia, że w dniu 23 listopada 1989 roku o godz. 16.00 przed ambasadą CSRS w Warszawie odbędzie się pokojowa demonstracja na znak naszej solidarności".

WROCLAW. 19.11. po nielegalnym przekroczeniu granicy po stronie czechosłowackiej zostali zatrzymani Mirosław Odłóżil i Władimir Trlida - działacze Solidarności Polsko-Czechosłowackiej oraz Robert Prus i Grzegorz Kmita - działacze Federacji Anarchistycznej. Robert Prus i Grzegorz Kmita pozostawili następujące oświadczenie: "Petr Cibulka jest jednym z sygnatariuszy obywatelskiej inicjatywy na rzecz przestrzegania praw człowieka. Wielokrotnie prześladowany przez komunistyczny reżim czechosłowacki za udział w niezależnym życiu kulturalnym. 14 października 1988 roku ponownie został zatrzymany i uwięziony /.../. Chodziło o produkcję i kolportaż kaset polskiego podziemia rockowego. Grozi mu kara od 3 do 10 lat więzienia. My niżej podpisani dnia 18 listopada przekraczamy granicę polsko - czechosłowacką po to, aby udać się do Brna, gdzie przetrzymywany jest Petr Cibulka. 20 listopada 1989 roku o godzinie 15. w centrum miasta mamy zamiar zaprotestować przeciwko jego uwięzieniu. Nasza akcja ma na celu skłonienie opinii publicznej i wszystkich czynników politycznych w kraju do zajęcia wyraźnego stanowiska w sprawie więzionych za przekonania polityczne Czechów i Słowaków. Nasz protest ma wyłącznie charakter moralny /.../. Będziemy domagać się pełnej demokratyzacji życia społecznego w tym kraju, przestrzegania przez władze praw człowieka. Nadmieniamy też, że przekraczając w taki a nie inny sposób granicę pragniemy, aby w przyszłości zniesiono wszelkie bariery ograniczające prawo człowieka do swobodnego poruszania się".

KATOWICE. 22.11. rozpoczyna się we Wspólnocie Węgla Kamiennego

rozmowy na temat podziału kompetencji dotychczasowych przedsiębiorstw eksploatacji węgla (pośredniego stopnia zarządzania w przemyśle wydobywczym, który ma zostać rozwiązany) między Wspólnotę Węgla Kamiennego, urzędy górnicze i kopalnie. Z ramienia "Solidarności" w rozmowach wezmą udział przedstawiciele Krajowej Komisji Górnictwa NSZZ "S".

KRAKÓW. 18.11. odbyło się spotkanie przewodniczących komisji zakładowych "Solidarności" z posłami Mieczysławem Gilem, Janem Rokitą i Jerzym Zdradą. Na spotkanie przybyło 70 osób z 47 zakładów. Dyskutowano o roli związku i komitetów obywatelskich w życiu kraju, poruszono sprawę spółek nomenklaturowych, oraz przyspieszenia wyborów do rad narodowych. Postulowano zwiększenie ilości szkoleń związkowych. Mówiono również o zamknięciu Huty im. Lenina.

NOWY SĄCZ. 18.11. utworzono siedmioosobową grupę z porozumienia Komitetu Obywatelskiego, "Solidarności" robotniczej i rolniczej do kontaktów z władzami administracyjnymi. "Porozumienie" uchwaliło apel do senatorów i posłów o przyspieszenie wyborów do samorządów i prac nad ustawą o samorządzie terytorialnym. "Porozumienie" skupia już 22 lokalne komitety wschodniej części województwa nowosądeckiego.

KRYNICA. Komisja Zakładowa "Solidarności" Państwowego Przedsiębiorstwa Uzdrawisk Krynicko-Poradzkich zwróciła się do dyrekcji o spowodowanie zaprzestania działalności PZPR i ZSMP na terenie zakładu oraz przedstawienie kosztów działalności tych organizacji w ubiegłych latach.

JELCZ. Komisja Zakładowa "Solidarności" domaga się wyprowadzenia PZPR z zakładu.

WROCŁAW. Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" przy PZL "Hydral" na mocy podjętej w listopadzie 1989 uchwały informuje, że komitet zakładowy PZPR zdał wszystkie zajmowane pomieszczenia oraz etaty administracyjno-biurowe. W celu uniknięcia akcji protestacyjnej wypowiedziano w trybie natychmiastowym komitetowi zakładowemu PZPR dotychczasowy bezpłatny najem pomieszczeń. 17.11. zostało przekazane przedsiębiorstwu pomieszczenie zajmowane przez ZSMP.

RADOM. Komisja Zakładowa "Solidarności" Zakładów Przemysłu Tytoniowego zażądała opuszczenia terenu przedsiębiorstwa przez komitet zakładowy PZPR. "Żadna partia - czytamy w oświadczeniu - a tym bardziej partia politycznie skompromitowana, nie ma prawa wykorzystywać majątku społecznego do swej działalności. /.../ Zwolnione pokoje winny być zagospodarowane zgodnie z potrzebami naszego zakładu."

RADOM. Komisja Zakładowa "Solidarności" przy szpitalu wojewódzkim i Regionalna Komisja Koordynacyjna Służby Zdrowia "S" Ziemia Radomska zwróciły się z apelem do NSZZ "S" przy Okręgowym Zarządzie Lasów Państwowych o zaakceptowanie przekazania na cele lecznictwa budynku zajmowanego obecnie przez KW PZPR. Budynek ten był przed zawłaszczeniem w 1975 r. własnością leśników. Niedawna decyzja prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Radomiu o przeznaczeniu go na potrzeby służby zdrowia, wywołała sprzeciw prezydium MKR-u i "Solidarności" przy OZLP.

OPOLE. 17.11. w siedzibie Tymczasowego Zarządu Regionu odbyło się

nieoficjalne spotkanie przedstawicieli TZR i środowisk opozycji ustrojowej. Obecni byli przedstawiciele pilsudczykowskiemu kręgu niepodległościowej myśli politycznej, 'Solidarności Walczącej', KPN, Liberalnodemokratycznej Partii 'Niepodległość', Młodzieżowej Grupy Niepodległościowej 'Pokolenie 2000'. Uzgodniono tematykę oficjalnego spotkania, które odbędzie się za dwa tygodnie.

OPOLE. 17.11. odbyło się zebranie członków założycieli Rady Tymczasowej Wojewódzkiego Komitetu Wykonawczego PSL 'Solidarność'. Wybrano prezydium Rady. Przewodniczącym został Konrad Gogulski z Dąbrowy Niemodlińskiej.

RADOM. Komisja Zakładowa 'Solidarności' przy Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Przemysłu Mięsnego wystąpiła do wojewody radomskiego o odwołanie ze stanowiska dyrektora naczelnego. Zarzuca mu nieumiejętne zarządzanie przedsiębiorstwem, tolerowanie pijaństwa, złodziejstwa i niegospodarności, niewłaściwe podejście do pracowników oraz naruszanie prawa przy wyborach rady pracowniczej. Z wnioskiem o odwołanie Janusza Prokopiaka, byłego I sekretarza KW PZPR w Radomiu, ze stanowiska wiceministra ds. inwestycji służby zdrowia, wystąpiła Komisja Zakładowa 'Solidarności' przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym. Podaje ona, że Janusz Prokopiak stosował szykany wobec mieszkańców Radomia po wydarzeniach 1976r. i był zdecydowanym przeciwnikiem 'Solidarności' w 1981 r. "Uważamy - pisze komisja w specjalnym oświadczeniu wysłanym na ręce premiera Tadeusza Mazowieckiego - że jako wiceminister Janusz Prokopiak jest odpowiedzialny za duże opóźnienia w realizacji tak ważnej dla miasta i regionu inwestycji, jak wojewódzki szpital w Radomiu-Józefowie."

JASŁO. 17.11. w Spółdzielni Inwalidów 'Jasiołka' odbyło się walne zebranie członków 'Solidarności'. Mówiono o niedotrzymaniu przez zarząd zobowiązań w sferze polityki płacowej. Na ręce prezesa spółdzielni skierowano votum nieufności.

NOWY SĄCZ. Porozumienie Komitetów Obywatelskich wspólnie z SD i ZSL zwróciło się do wojewody o zmiany personalne na niektórych stanowiskach w Urzędzie Wojewódzkim.

WARSZAWA. W Instytucie Badań Problemów Młodzieży odbyło się spotkanie frakcji młodzieżowej Bundestagu z przedstawicielami organizacji młodzieżowych, m.in. NZS-u, ZHP, Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, ZSP, ZSMP, MKS-u, Unii Młodzieży Demokratycznej, Niezależnej Unii Młodzieży Szkolnej, Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Akademickiej, Federacji Młodzieży Walczącej. Przedstawiciele organizacji odpowiadali na pytania gości dotyczące problemów jakimi zajmują się poszczególne grupy i ich płaszczyzny ideowej.

WIADOMOŚCI WSCHODNIOEUROPEJSKIEJ AGENCJI INFORMACYJNEJ.

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 'Lidova Demokracja', 'Svobodne Slovo', 'Mlada Fronta', w przeciwieństwie do 'Rudeho Prava', dokładnie informują o manifestacjach z 20.11. w Pradze. Piszą również o strajkach studentów, drukują oświadczenia grup i osób potępiające piątkową brutalną interwencję milicji. 'Lidova Demokracja' zamieszcza m.in. oświadczenia czeskich aktorów oraz oświadczenie dziennikarzy, w których wzywa się do strajku generalnego w przyszły poniedziałek od godziny 12. do 14., żąda ustąpienia funkcjonariuszy partyjnych i członków rządu, którzy odpowiedzialni są za upadek kraju we

wszystkich sferach życia.

Pod oświadczeniem nowej inicjatywy społecznej, która przybrała nazwę 'Forum Obywatelskie' podpisała się 'Karta 77', czechosłowacki Komitet Helsiński, 'Krag Niezależnej Inteligencji', 'Ruch na Rzecz Swobód Obywatelskich', 'Artforum', 'Odrodzenie', Czechosłowacka Inicjatywa Demokratyczna, Komitet Obrony niesprawiedliwie prześladowanych, Niezależne Stowarzyszenie Pokojowe, 'Otwarty Dialog', 'Czechosłowackie Centrum Penclubu', niektórzy członkowie partii socjalistycznej, czechosłowackiej partii ludowej, przedstawiciele Kościoła.

WĘGRY

BUDAPESZT. W poniedziałek 20.11. Rada Ministrów na specjalnym posiedzeniu wydała decyzję o powołaniu komisji nadzorczej, przejmującej kontrolę nad radiem i telewizją. Jak podał rzecznik rządu Zsolt Bajnok w skład komisji wejdzie 15 osób, przedstawiciele partii politycznych, organizacji społecznych, Kościoła, nauki i kultury. Komisja ma działać do czasu powołania nowego rządu po wyborach parlamentarnych. Jej najważniejszym zadaniem ma być powołanie w najbliższym czasie nowych prezesów radia i telewizji oraz zapewnienie niezależnego i wierzytelnego informowania społeczeństwa. Warto przypomnieć, że 8.11. cztery opozycyjne partie: Związek Wolnych Demokratów, Związek Młodych Demokratów, Niezależna Partia Drobnych Posiadaczy oraz Partia Socjaldemokratyczna jednoznacznie negatywnie oceniły zamiar powołania komisji. Partie te uważają, że jest to niezgodne z porozumieniami okrągłego stołu, w myśl których zobowiązano się zapewnić całkowite odpolitycznienie środków masowego przekazu. Przedstawiciele Wolnych Demokratów i Młodych Demokratów nie zamierzają skorzystać z prawa uczestnictwa w komisji.

BUDAPESZT. Przedstawiciel Związku Wolnych Demokratów (SzDSz) Janos Kis w oświadczeniu dla węgierskiej agencji prasowej wyraził zaniepokojenie sposobem zorganizowania niedzielnego referendum. Wielu mieszkańców uprawnionych do głosowania nie otrzymało jeszcze zawiadomień o miejscu i terminie oddawania głosów. Zawiadomienia dostarczane są przez doręczycieli, którzy dobrowolnie podjęli się tego zadania. Wg. przedstawiciela SzDSz-u wyłączenie poczty z akcji zawiadamiania, co tłumaczono względami oszczędnościowymi, stwarza możliwości nadużyć i podważa rzetelność przeprowadzanego głosowania. Cztery partie popierające referendum - Związek Wolnych Demokratów, Związek Młodych Demokratów, Niezależna Partia Drobnych Posiadaczy i Węgierska Partia Socjaldemokratyczna uważają, że należy niezwłocznie wydrukować w krajowej i lokalnej prasie listy punktów wyborczych z adresami i wszystkimi ważnymi informacjami dotyczącymi niezależnych wyborów.

ZSRR

MOSKWA, 18.11. Grupa radzieckich obrońców praw człowieka wystosowała memorandum do obradującej w Paryżu konferencji na ten temat. W piśmie czytamy m. in.: "Coraz częstsze w ostatnim czasie przypadki naruszania w ZSRR praw człowieka przeczą nazbyt optymistycznym wyobrażeniom o gotowości Sowietów do respektowania istniejących ustaleń. Szczególną troskę budzić musi tragiczna sytuacja więźnia politycznego, niezależnego dziennikarza ze Swierdłowska, Siergieja Kuzniecowa, którego życie jest zagrożone z powodu ciężkiego wstrząsu mózgu, urazu kręgosłupa, oraz bezterminowej głodówki trwającej już ponad miesiąc. Kuźniecowski odmówiono jakiegokolwiek pomocy medycznej. Zagraniczni lekarze starający się o wyjazd do ZSRR nie

dostali wiz. Osiem i pół miesiąca trwa areszt Kuźniecowa, bez wyroku, na podstawie fałszywych oskarżeń. Mimo listu w tej sprawie do M. Gorbaczowa skierowanego 13 października przez Andrieja Sacharowa, bezprawie trwa nadal. Dalsze represjonowanie niezależnych dziennikarzy podważa zaufanie do enuncjacji władz sowieckich o budowie wspólnego domu europejskiego i uznawaniu wartości ogólnoludzkich".

MOSKWA, 20.11. W siedzibie stałego przedstawicielstwa Kazachstanu odbyła się konferencja prasowa stowarzyszenia "Nevada-Semipalatinsk", na której mieszkańcy Semipalatyńska i okolic opowiadali o zgubnych następstwach wieloletnich prób jądrowych dokonywanych przez wojsko w tym rejonie.

LENINGRAD, 9.11. Przed domem kultury im. Kirowa członkowie KPZR z wyspy Wasiljewskiej zwołali wiec, w którym domagali się zwołania w pierwszym kwartale 1990 roku nadzwyczajnego zjazdu partii, w związku z tym, że "kraj zmierza ku przepaści, a komuniści nie wypracowali jeszcze strategii wyborczej do lokalnych sovietów".

ERKUCK, 18.11. W czasie cotygodniowego pikietowania centrum handlowego zostali zatrzymani kolporterzy prasy niezależnej, członkowie Związku Demokratycznego, Fotczenko i Turczannikow. Skonfiskowano im publikacje oraz obwiniono o handel w niedozwolonym miejscu.

CHARKÓW, 18.11. Ugrupowanie socjal-demokratyczne "Aprel" (kwiecień) przeprowadzało zbiórki pieniędzy na rzecz strajkujących górników Workuty. Po dwóch godzinach funkcjonariusze MSW zatrzymali siedmiu członków grupy.